

Sancti Hieronymi Stridoniensis Operum, Tomi ...

Continens Commentaria In Matthaevm, Et Epistolas Pavli Ad Galatas, Ad Ephesios, ad Titum & Philemonem, & librum Didymi de spiritu sancto a Hieronymo versum ... Ad Fidem Vetvstissimorum Exemplarivm, Dvcentis Circiter Svblatis Erroribvs Emendata

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1616

Hieronymi In Qvatvor Evangelia Ad Damasvm Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75102)

H I E R O N Y M I I N

Q V A T V O R E V A N G E L I A

AD DAMASVM PRÆFATIO.

NOVVM opus me facere cogis ex veteri : vt post exemplaria scripturarum toto orbe dispersa, quasi quidam arbiter sedeam, & quia inter se variant, quæ sint illa quæ cum Græca consentiant veritate, decernam. Pius labor, sed periculosa præsumptio, iudicare de cæteris, ipsum ab omnibus iudicandum : tenis mutare linguam, & canescentem iam mundum ad initia retrahere partuulorum. Quis enim doctus pariter vel indoctus, cum in manus volumen assumpserit, & à salua quam semel imbibit, viderit discrepare quod læditur, non statim erumpat in vocem, me falsarium, me clamitans esse sacrilegum, qui audeam aliquid in veteribus libris addere, mutare, corrigere: Aduersus quam inuidiam duplex causa me consolatur, quod & tu, qui summus sacerdos es, fieri iubes, & verum non esse quod variat, etiam maledicorum testimonio comprobatur. Si enim Latinis exemplaribus fides est adhibenda, respondeant quibus: tot enim sunt exemplaria pæne quot codices. Si autem veritas est quaerenda de pluribus: cur non ad Græcam originem reuerentes, ea quæ vel à vitiosis interpretibus male reddita, vel à præsumptoribus imperitis emendata peruersius, vel à librarijs dormitantibus aut addita sunt, aut mutata, corrigimus? Neque verò ego de veteri discepto instrumento, quod à Septuaginta senioribus in Græcam linguam versum, tertio gradu ad nos vsque peruenit. Non quæro quid Aquila, quid Symmachus sapiant, quare Theodorio inter nouos & veteres medius incedat. Sit illa vera interpretatio quam Apostoli probauerunt. De nouo nunc loquor testamento, quod Græcum esse non dubium est, excepto Apostolo Matthæo, qui primus in Iudæa Euangelium Christi Hebraicis litteris edidit. Hoc certè cum in nostro sermone discordat, & in diuersos riuulorum tramites ducit, vno de fonte quaerendum est. Præmitto eos codices quos à Luciano & Hesychio nuncupatos, paucorum hominum asserit peruersa contentio: quibus vsque nec in toto veteri instrumento post Septuaginta interpretes emendare quid licuit, nec in nouo profuit emendasse, cum multarum gentium linguis scriptura antè translata doceat falsa esse quæ addita sunt. Igitur hæc præfatiuncula pollicetur quatuor tantum Euangelia, quorum ordo est iste, Matthæus, Marcus, Lucas, Ioannes, codicum Græcorum emendata collatione, sed veterum: quæ ne multum à lectionis Latinæ consuetudine discreparent, ita calamo temperauimus, vt his tantum quæ sensum videbantur mutare correctis, reliqua manere pateremur vt fuerant. Canones quoque, quos Eusebius Casariensis Episcopus, Alexandrinum secutus Ammonium, in decem numeros ordinauit, sicut in Græco habentur, expressimus. Quod si quis de curiosis voluerit nosse quæ in Euangelijs, vel eadem, vel vicina, vel sola sint, eorum distinctione cognoscat. Magnus siquidem hic in nostris codicibus error inoleuit, dum quod in eadem re alius Euangelista plus dixit, in alio quia minus putauerint, addiderunt. Vel dum eundem sensum alius aliter expressit, ille qui vnum è quatuor primum legerat, ad eius exemplum cæteros quoque ex illi mutauit emendandos. Vnde accidit, vt apud nos mixta sint omnia, & in Marco plura Lucae atque Matthæi, rursus in Matthæo plura Ioannis & Marci, & in cæteris reliquorum, quæ alijs propria sunt, inueniantur. Cum itaque canones legeris qui subiecti sunt, confusionis errore sublato, & similia omnium scies, & singulis sua quæque restitues. In canone primo concordant quatuor, Matthæus, Marcus, Lucas, Ioannes. In secundo tres, Matthæus, Marcus, Lucas. In tertio tres, Matthæus, Lucas, Ioannes. In quarto tres, Matthæus, Marcus, Ioannes. In quinto duo, Matthæus, Lucas. In sexto duo, Matthæus, Marcus. In septimo duo, Matthæus, Ioannes. In octauo duo, Lucas, Marcus. In nono duo, Lucas, Ioannes. In decimo, propria quique quæ non habentur in alijs, ediderunt. Singulis verò Euangelijs, ab vno incipiens vsque ad finem librorum, dispar numerus accrescit. Hic nigro colore præscriptus, sub se habet alium ex minio discolorum numerum: qui ad decem vsque procedens, indicat, prior numerus in quo sit canone requirendus. Cum ergo aperto codice (verbi gratia) illud siue illud capitulum scire volueris, cuius canonis sit, statim ex subiecto numero doceberis, & recurrans ad principia, in quibus canonum est distincta congeries, eodemque statim canone ex titulo frontis inuenio, illum quem quaerebas numerum, eiusdem Euangelistæ, qui & ipse ex inscriptione signatur, inuenies: atque è vicino cæterorum tramitibus inspectis, quos numeros è regione habeant, annotabis: Et cum scieris, recurras ad volumina singulorum, & sine mora reperis numeris, quos antè signaueras, repe-

HIERON
78

ries & loca in quibus vel eadem vel vicina dixerunt. Sciendum tamen (ne quis ignarum ex similitudine numerorum error inuoluat) quòd sicubi in subnotatione canonum distinctorum, in canone quolibet tres Euangelistæ bis, ter, vel quater, aut etiam amplius eundem numerum per ordinem habuerint annotatum, & quartus e contrario, discrepantes, quòd id tres illi in eo loco semel dixerint, quartus toties in corpore voluminis sui ponat, quoties diuersi numeri in eius canone positi stant, contra prædictorum numerorum continuatas similitudines. Item si in vno quolibet eorum, aut etiam duobus, idem in canone numerus, bis, ter, & quater, aut eo amplius reperiatur in ordine collocatus, & dispares inueniantur in cæteris: dubium non erit, quin id quod illis illorumve canonis numerus bis, terque repetitum ab his in volumine semel dictum esse ostendit, alter alterive eorum toties vno atque eodem sensu loquantur, quoties prætulerint in numerorum annotatione distantiam.

Et hoc in omnium nouem canonum collatione seruabitur. Cæterum in decimo (quoniam propria singulorum tantummodo continentur) non potest contra id comparatio esse, quod solum est. Opto in Christo valeas,
& memineris mei Papa beatissime.

